

Activiteiten overzicht

13

12 maanden in beweging

Inhoud

Hoe bouwen we in 2015?	4
Vlaming produceert voor het vijfde jaar op rij minder huishoudelijk afval	5
Wie is Europees sorteerkampioen?	6
Materialenscan zet kmo's op weg naar efficiëntere productie	7
Glasbollen en bushaltes hotspots voor zwerfvuil	8
In 2036 telt Vlaanderen geen verontreinigde bodems meer	9
Bodemsanering in scholen haakt aan op renovatie schoolgebouwen	11
Waalse Krook: van stadskanker naar gloednieuwe wijk	12
Bodemsaneringen gaan groene tour op	13
OVAM presenteert resultaten Vlaams Materialenprogramma op congres urban mining	14
Treinramp in Wetteren: OVAM treedt snel en minutieus op	15
Cijfers	16

Colofon

Hoofdredacteur en verantwoordelijk uitgever: Jan Verheyen

Redactieraad: Patriek Casier,
Sofie De Keyser, Els De Picker,
Els Gommeren, Willy Sarlee,
Els Van Camp, Anne Vandeputte,
Caroline Van Gool

Concept, copywriting en vormgeving:
Pantarein

Fotografie: Ann Gewillig, Hahbo, Studio Segers, Jurgen Rogiers, Coussée & Goris Architecten, Wakati, Erik Gyselincx, OVAM, Shutterstock, iStock, Koen Keppens.

Papier: cover: macosilk 300 g FSC Mix (FSC-QGS-CO6-004006), binnenwerk: macosilk 135 g FSC Mix

Wettelijk depotnummer:
D/2014/5024/04

Woord vooraf

2013 was een opmerkelijk jaar voor de OVAM. Niet alleen bewijzen de afval-, materialen-, en bodemcijfers dat we op de goede weg zijn, er vielen in 2013 ook verschillende noemenswaardige realisaties te noteren. Stuk voor stuk verwezenlijkingen die de identiteit en het DNA van de OVAM onderstrepen: die van een moderne, gedreven organisatie die samen met haar klanten en partners op zoek gaat naar oplossingen voor hedendaagse milieu-problemen. En dat zonder de socio-economische context uit het oog te verliezen.

Met de sanering van de Waalse Krook in Gent werd het voorbij jaar een schoolvoorbeeld van geïntegreerd saneren afgeleverd. Waar vroeger een verontreinigde gassite het historische centrum van de stad ontsierde, verrijst vandaag een nieuwe bibliotheek en een culturele hotspot voor de stad. Bodemverontreiniging slim en duurzaam aanpakken is dan ook van het grootste belang voor de OVAM. Dat betekent dat we inzetten op innovatieve saneringstechnieken maar evenzeer houdt het in dat we op zoek gaan naar praktische en haalbare oplossingen met oog voor de economie en de samenleving. Het saneringsprotocol voor scholen dat we het voorbije jaar afsloten of de regeling omtrent cofinanciering, zijn daar de mooiste bewijzen van.

2013 zal ik me ook herinneren als het jaar waarin we, mede dankzij onze partners in het Vlaams Materialenprogramma, significante vooruitgang geboekt hebben in ons streven naar een circulaire economie. Op het 'Urban Mining' congres dat de OVAM in november vorig jaar organiseerde, stond die vooruitgang centraal: de weg naar een nieuw beleidsprogramma voor de bouw, nieuwe initiatieven om tot gesloten kringlopen te komen van kritieke metalen, nieuwe ontwikkelingen in de bio-economie, ...

Kortom, ambities, doelstellingen en plannen werden gesmeed en uitgevoerd in 2013. Maar toch heb je niet alles zelf in de hand, dat bewees de treinramp in Wetteren in mei vorig jaar. Gelukkig komt op zulke ogenblikken een eigenschap naar boven die de identiteit en het DNA van de OVAM helemaal vervolledigt: daadkracht en 'doen wat moet'!

Daar kan u ook in 2014 op rekenen!

Henny De Baets,
Administrateur-generaal OVAM

Hoe bouwen we in 2050?

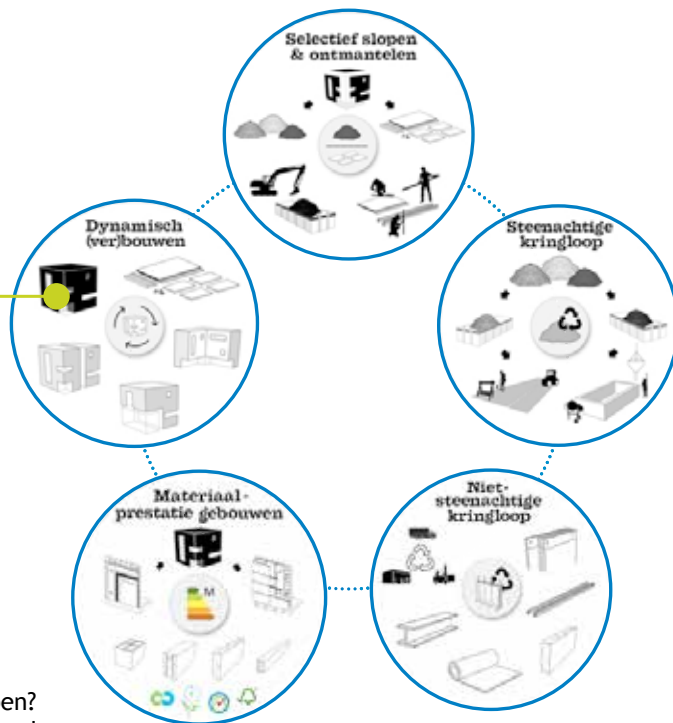
Een kantoor waarin luxueuze appartementen komen, een oude loods die wordt ingericht tot sporthal. Tegen 2050 is flexibel bouwen de norm. Hoe dat 'nieuwe bouwen' ingang moet vinden op de tekentafel en op de werf, legde de OVAM in overleg met de sector vast in een plan van aanpak. De rode draad: duurzaam materialenbeheer.

De bouwsector is verantwoordelijk voor de helft van het wereldwijde grondstoffenverbruik. De komende jaren zal de vraag naar gebouwen en infrastructuur alleen maar toenemen. Maar hoe kan Vlaanderen als grondstoffenarme regio aan die re-

ele behoeften voldoen? Dat kan alleen door de vraag naar bouwmaterialen maximaal in te vullen met herwonnen grondstoffen, die worden gerecupereerd uit bouw- en sloopafval of andere activiteiten. Hoe we die ommezwaai tegen 2050 kunnen realiseren, dat beschrijft de OVAM in haar beleidsprogramma 'Materiaalbewust bouwen in kringlopen'.

De 5 pijlers van het beleidsprogramma 'Materiaalbewust bouwen in kringlopen':

- 1. Selectief slopen en ontmantelen**
Bij de sloop van gebouwen moeten alle afvalstoffen geïnventariseerd worden in een sloopinventaris. Vandaag geldt die verplichting alleen voor grote gebouwen met een bouwvolume van meer dan 1000 m³ en een andere functie dan wonen. De komende jaren bekijkt de OVAM met de sector of de sloopinventaris ook verplicht moet worden voor andere types gebouwen, en voor infrastructuur en wegen.
- 2. De kringlopen van steenachtige fracties verder sluiten**
Ongeveer 95 procent van het bouw- en sloopafval is steenachtig puin. Een groot deel daarvan wordt vandaag al gerecycleerd tot granulaten, met een toepassing als bouwstof. Tegen 2020 wil de OVAM samen met de bouwsector alle schadelijke stoffen uit de materiaalketen elimineren, zodat er nog meer gerecycleerde granulaten nuttig ingezet kunnen worden.
- 3. De kringlopen van niet-steenachtige fracties verder sluiten**
Metalen worden vandaag al efficiënt hergebruikt. Voor andere materialen zoals vlakglas, gips en cellenbeton leveren de overheid en de sector momenteel inspanningen om de kringloop te sluiten. Een betere samenwerking tussen slopers, verwerkers, handelaars en aannemers ... is daarbij ontzettend belangrijk. Voor de kringloop van het cellenbeton sloten alle partijen in 2013 een samenwerkingsovereenkomst af.
- 4. Materiaalprestaties meten en verbeteren**
De 'materialenmethodiek' meet de impact van een materiaal door de hele levenscyclus heen. De komende jaren gaat de OVAM die methodiek uitbreiden en verfijnen. Tegen 2020 wil de OVAM een praktische tool klaar hebben voor architecten, bouwheren en producenten.
- 5. Dynamisch (ver)bouwen**
Samen met de sector wil de OVAM het dynamisch bouwen de komende jaren op de kaart zetten. Dynamische gebouwen met een flexibele ruimte-indeling kunnen in de loop van hun leven verschillende functies vervullen. Aanpasbaarheid, materiaalhergebruik en hoogwaardige recyclage staan daarbij centraal.

LAUREAAT OVAM
ECODESIGN AWARD
PRO

LLEX

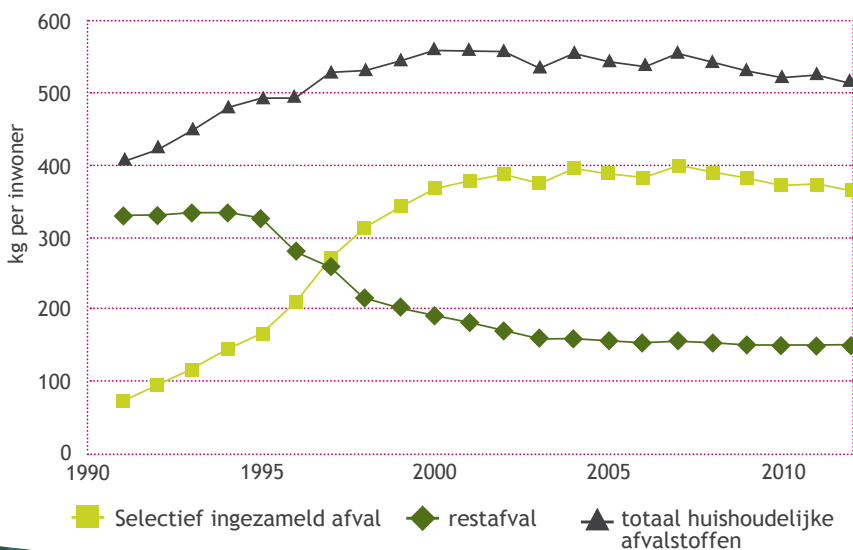
“De LLEX-bouwmethode onderscheidt zich door haar ecologisch gekozen materialen: duurzaam Thermowood, staal en gerecycleerde cellulose als isolatiemateriaal. Daarnaast kunnen we het transport met 70 procent reduceren door de compacte opbouw. Een op-en-top duurzame oplossing voor schoolklassen, hobby- en kantoorgebouwen!”

Axel Enthoven van LLEX, genomineerd voor de OVAM Eco-design Award 2013 'Product op de markt'

Vlaming produceert voor het vijfde jaar op rij minder huishoudelijk afval

513 kilo. Zoveel huishoudelijk afval produceerde elke Vlaming in 2012. Dat is 11 kilo minder dan het jaar voordien en ligt ruimschoots onder de langetermijndoelstelling van 560 kilo per inwoner. Voor het vijfde jaar op rij dalen die cijfers bovendien. Maar we kunnen nog beter.

Huishoudelijk afval (per inwoner)

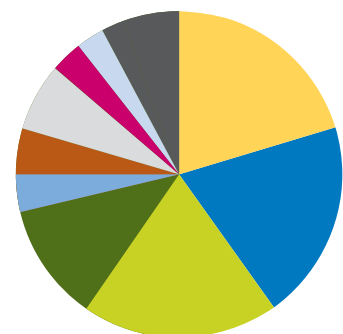

71 procent van het huishoudelijke afval werd in 2012 selectief ingezameld voor hergebruik, recyclage of compostering. De organisch-biologische fractie (GFT en groenafval) blijft de grootste afvalfractie (32%) bij selectieve inzameling. Papier en karton (20%) is de tweede grootste fractie gevolgd door bouw- en sloopafval (19%). Andere belangrijke fracties zijn glasafval (8%), houtafval (7%) en pmd-afval (3%).

29 procent van ons afval wordt nog verbrand of gestort. Het gaat om het huis-aan-huis ingezamelde restafval, het grofvuil dat huis-aan-huis en op het containerpark wordt ingezameld, en het gemeentevuil (inhoud van openbare vuilnisbakken, zwerfvuil, ...). Nog heel wat afvalstoffen belanden onterecht bij het grofvuil. 37 procent van het grofvuil blijft na uitsortering recyclebaar en de helft tot twee derde kan nog potentieel hergebruikt worden. Zo belandt er vaak meubilair bij het grofvuil dat via een kringwinkel een tweede leven kan krijgen.

Afvalfracties bij selectieve inzameling

- papier- en kartonafval
- bouw- en sloopafval
- groenafval
- GFT
- glas
- houtafval
- PMD
- AEEA
- textiel
- overige

Wie is Europees sorteerkampioen?

De afvalcijfers van Antwerpen vergelijken met die van Stockholm of Athene. Of: onderling goede praktijken rond afvalinzameling uitwisselen. Het kan sinds eind 2013 met de nieuwe online tool van het Europese Interreg IVC-project Regions for Recycling. Vlaanderen is als Europese sorteerkampioen een belangrijke partner voor het project.

Op 18 april 2012 werd Regions for Recycling (R4R) gelanceerd. In dat Europese Interreg IVC-project bundelen zeven Europese regio's, vijf steden en één internationale organisatie drie jaar lang de krachten. Het doel: de recyclage van huishoudelijke afvalstoffen in Europa verhogen want Europa wil tegen 2020 50 procent van zijn huishoudelijk afval recycleren.

De Europese afvalcijfers onderling vergelijkbaar maken in een online tool, dat is het eerste belangrijke wapenfeit van het project. Steden en regio's uit heel Europa zijn nu al aan de slag met de nieuwe tool. Ze vergelijken hun cijfers van afvalproductie, selectieve inzameling en recyclage met die van andere lokale besturen en wisselen praktijkervaringen rond afvalinzameling uit.

www.regions4recycling.eu/R4R_toolkit/R4R_online_tool

WINNAAR OVAM ECODESIGN AWARD PRO

DAILY NEEDS

“City farming is booming. Daily Needs is een modulair programma om te tuintieren en kleinvee te houden. Een kleinschalige aanpak om je ecologische voetafdruk te verkleinen!”

Wim Segers van Studio Segers, winnaar OVAM Ecodesign Award 2013 'Product in ontwikkeling'

Materialenscan zet kmo's op weg naar efficiëntere productie

Zo'n 42 procent van de kosten van kmo's gaat op aan materialen, blijkt uit studies. Bedrijven kunnen significante winsten boeken door hun materiaalgebruik slim te organiseren. De materialenscan van de OVAM en het Agentschap Ondernemen wijst efficiëntiemaatregelen aan en berekent wat die het bedrijf opbrengen.

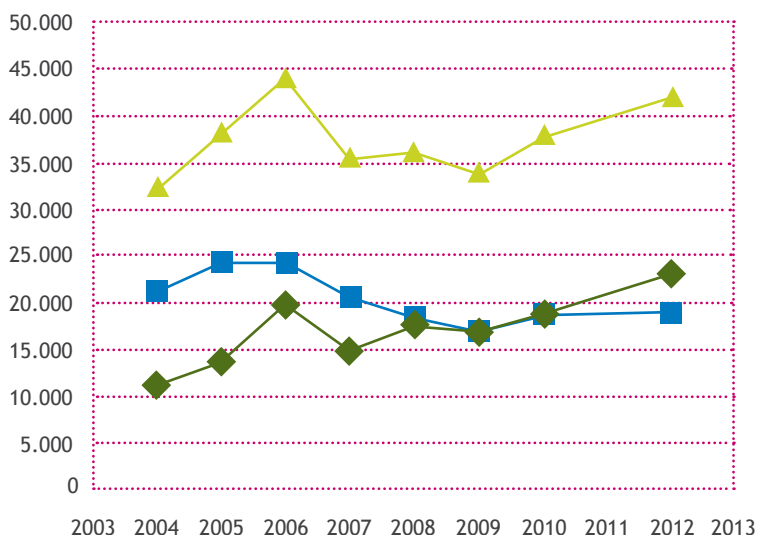
Wat houdt de materialenscan precies in? Vlaamse kmo's kunnen een beroep doen op een adviseur. Die lijst eerst de materialen en afvalstromen binnen de onderneming op. Op basis van die analyse bekijkt de adviseur samen met het bedrijf welke stappen nodig zijn om de grondstoffen efficiënter in te zetten, welke plaats gerecycleerde materialen kunnen innemen en hoe de onderneming haar afvalstromen kan hergebruiken of doorverkopen. Voor elk van die

maatregelen berekent de adviseur wat het bedrijf ermee bespaart.

Na de scan volgt de actie. De kmo kan daarvoor aankloppen bij het kenniscentrum of de bedrijfstakorganisatie van zijn sector. Die helpen het bedrijf om de voorgestelde maatregelen effectief hard te maken.

Meer info: www.materialenscan.be

Bedrijfsafval

- primair bedrijfsafval en eindeafvalmaterialen
- ◆ secundair bedrijfsafval en eindeafvalmaterialen
- ▲ totaal bedrijfsafval

WINNAAR OVAM
ECODESIGN AWARD PRO

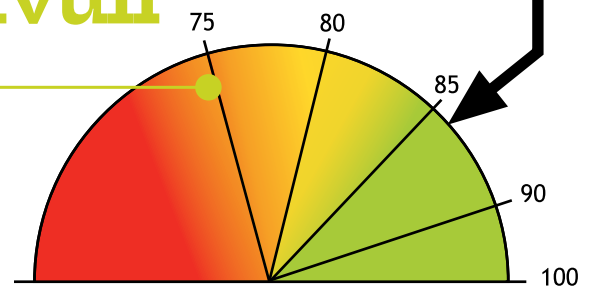
O MR. PRESIDENT

“O Mr. President is het bureau voor de ondernemer van de toekomst: creatief, duurzaam en mooi. Een ode aan het spelen ook, ongeacht je leeftijd. Love. Work.”

Anne Verbeeck van BULO, winnaar OVAM Ecodesign Award 2013 ‘Product of de markt’

Glasbollen en bushaltes hotspots voor zwerfvuil

score 2013: 86/100

Netheidsindex Vlaanderen

Zwerfvuil duikt vooral op rond glasbollen, textielcontainers, parkings langs autosnelwegen en bus- en tramhaltes. Dat blijkt uit de eerste Vlaamse Netheidsindex. Indevuilbak – het gezamenlijke initiatief tegen zwerfvuil van de OVAM, Fost Plus en de VVSG – bracht daarin voor het eerst de openbare netheid van Vlaanderen in kaart.

De eerste Vlaamse Netheidsindex kan alvast mooie cijfers voorleggen: in 2013 lag de gemiddelde netheidsscore op 86. Wat opvalt is het grote verschil tussen de verschillende typeomgevingen. Woonwijken en openbare domeinen scoren opvallend goed. Afvalverzamelplaatsen (bijvoorbeeld glasbollen of textielcontainers), parkings langs autosnelwegen en stopplaatsen voor het openbaar

vervoer hebben een beduidend lagere score. Die hotspots krijgen de komende jaren extra aandacht, zowel in het lokale als Vlaamse zwerfvuilbeleid.

De Netheidsindex is gebaseerd op een steekproef in veertig gemeenten. Door die cijfers vier keer per jaar aan te vullen met netheidsmetingen op snelwegparkings, krijg je een

netheidscijfer per type omgeving of voor Vlaanderen algemeen. In 2013 werden voor het eerst in veertig gemeenten vier metingen uitgevoerd, goed voor een 800-tal meetpunten verspreid over elf types omgevingen.

Meer info: www.indevuilbak.be

HASSELT WINT BESTE PARTY

Een jolig gezelschap van Hasseltse studenten toont herbruikbare bekertjes na een opruimactie door de binnenstad. Van 10 tot 17 oktober woedde in Vlaanderen de Netstrijd. Een week lang bonden vijf studentensteden de strijd aan met zwerfvuil. De studentenstad met het minste zwerfvuil kreeg als beloning de beste party. De winnaar: Hasselt!

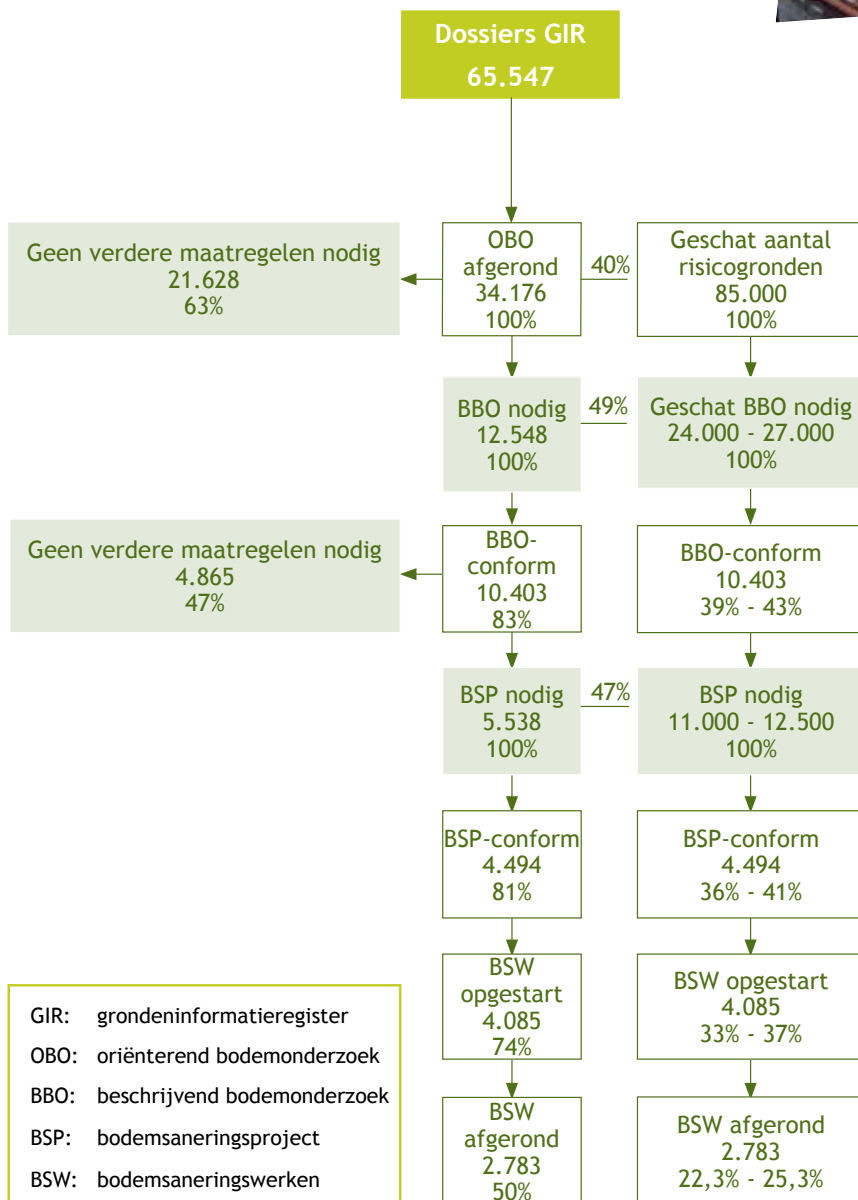

In 2036 telt Vlaanderen geen verontreinigde bodems meer

De verontreinigde gronden in Vlaanderen in kaart brengen en de verontreiniging waar nodig saneren, daarvoor werd het Bodemdecreet in het leven geroepen. Tegen 2036 moet de sanering van alle verontreinigde gronden opgestart zijn.

Overzicht dossiers afdeling Bodembeheer

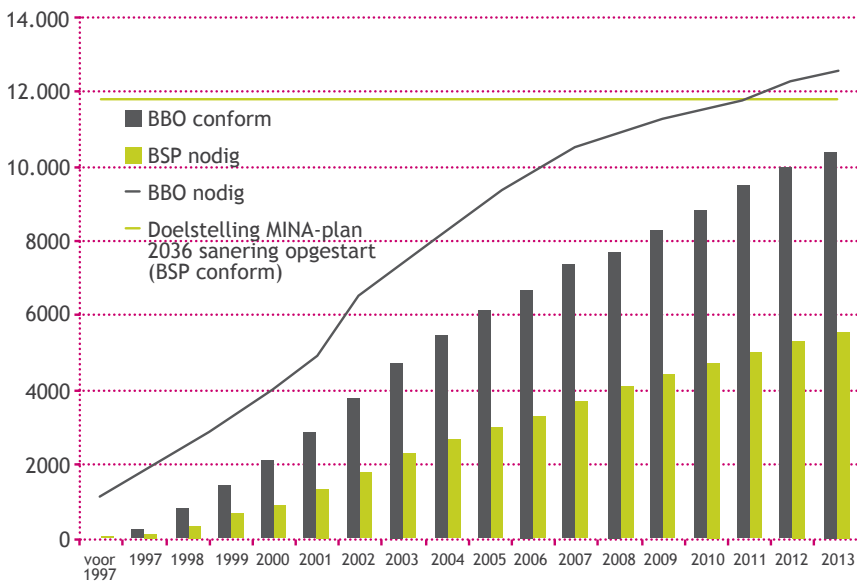

Op plaatsen waar in het verleden risicovolle activiteiten hebben plaats gevonden, zoals een tankstation, een droogkuis of een chemisch bedrijf, moet de bodem onderzocht worden. De eerste stap is het oriënterend bodemonderzoek (OBO). Dat gaat na of het terrein verontreinigd is. Is dat het geval, dan is een tweede, beschrijvend bodemonderzoek (BBO) nodig. Het BBO onderzoekt hoe ver de verontreiniging zich heeft verspreid en of er een risico bestaat voor mens en milieu. Op basis daarvan wordt duidelijk of een bodemsaneringsproject (BSP) nodig is.

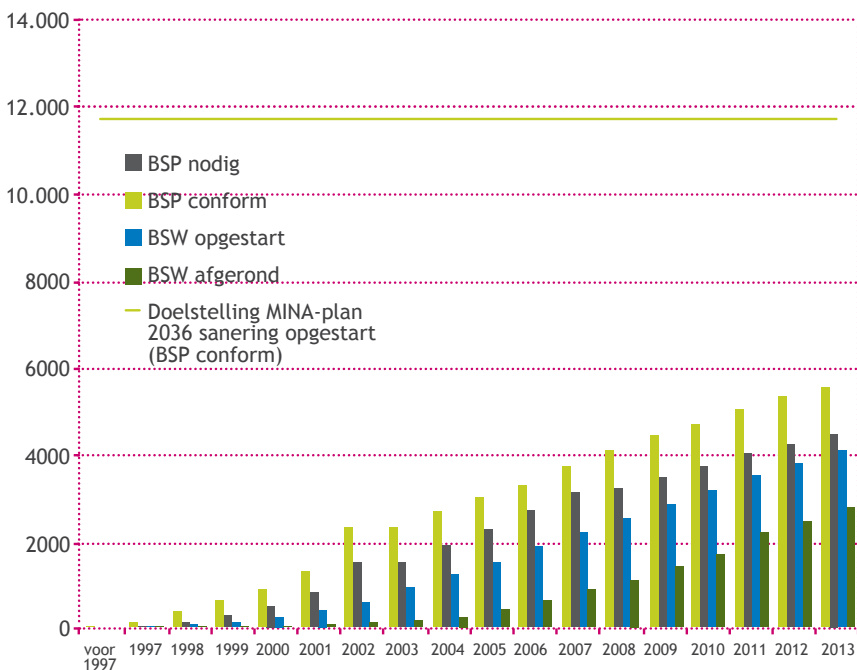
Vlaanderen telt naar schatting 85.000 risicogronden. Geschat wordt dat op 24.000 tot 27.000 gronden een BBO nodig is. Het totaal aantal effectief te saneren gronden in Vlaanderen ligt tussen de 11.000 en 12.500. Tegen 2036 moet de sanering van alle verontreinigde gronden zijn opgestart.

Op 1 januari werd op 34.176 gronden een oriënterend bodemonderzoek afgerond. Dat is 40 procent van het geschat aantal risicogronden. In 12.548 gevallen was een BBO nodig. Daarvan werden 10.403 rapporten conform verklaard. Op 5.538 gronden was een BSP nodig, hiervan werden er al 4.494 conform verklaard.

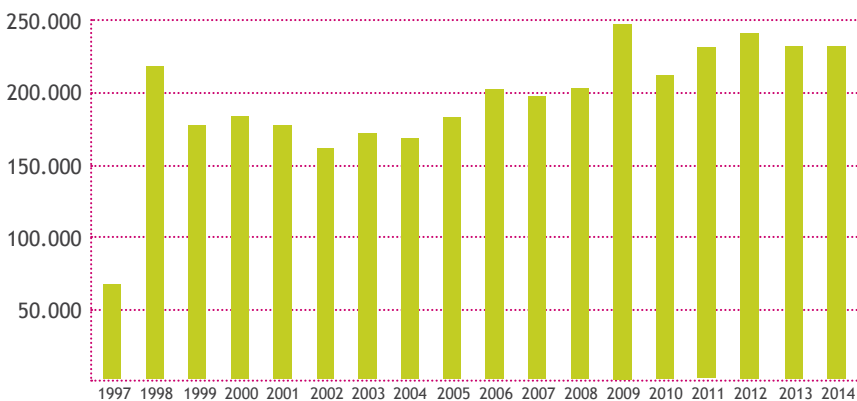
Overzicht BBO-BSP cumulatief

Overzicht BSP-BSW cumulatief

Afgeleverde bodemattesten per jaar

COFINANCIERINGSREGELING: OPLOSSING VOOR HISTORISCHE VERONTREINIGINGEN

Fabrieksgebouwen die op instorten staan, een verlaten en verloederd bedrijventerrein, de gevolgen van een historische bodemverontreiniging ogen nooit fraai. Het probleem: de sanering kost handenvol geld en gaat het petje van de eigenaar al te vaak te boven. Met de nieuwe cofinancieringsregeling ondersteunt de Vlaamse overheid saneringsplichtige eigenaars.

Sinds 1 september 2013 is de cofinancieringsregeling van kracht: de OVAM springt eigenaars financieel bij om historische bodemverontreinigingen aan te pakken: particulieren en openbare besturen kunnen de helft van de saneringskosten terugvorderen, voor ondernemingen is dat tot 35 procent. De cofinancieringsregeling koestert torenhoge ambities: de impasse rond verontreinigde fabrieksterreinen doorbreken en zo ruimte vrijmaken om te wonen of te werken.

Van links naar rechts: Henny De Baets, administrateur-generaal van de OVAM, Jean Eliaerts, administrateur-generaal van AGION, Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, en Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu

Bodemsanering in scholen haakt aan op renovatie schoolgebouwen

Is een schoolgebouw toe aan renovatie of nieuwbouw, dan wordt meteen ook de eventuele bodemverontreiniging aangepakt. Dat spraken de OVAM en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) af.

Vlaanderen kampt met een groot tekort aan schoolgebouwen. Tegelijk komt op heel wat schoolterreinen een bodemverontreiniging voor. Die vervuiling staat het gebruik van een schoolgebouw vaak in de weg. De komende jaren staan er in heel wat scholen bouw- en renovatieprojecten op stapel. De OVAM en AGION spraken in 2013 af om in één beweging de eventuele bodemverontreiniging aan te pakken.

De sanering in scholen wordt gegroepeerd aangevat. Dankzij die grootschalige aanpak valt het kostenplaatje merkkelijk lager uit en zijn de werken sneller achter de rug. Dat moet de hinder voor de school en de leerlingen maximaal beperken.

Waalse Krook: van stads-kanker naar gloednieuwe wijk

In 2013 ging de sanering van de Waalse Krook in hartje Gent van start. Op een steenworp van de Vooruit, pal in het bruisende centrum van de stad, was dat verontreinigde terrein van 3.000 vierkante meter tot voor kort een echte stads-kanker. Maar straks gonst de site van de bedrijvigheid, want hier komt vanaf 2015 een gloednieuw stadsdeel met de nieuwe stadsbibliotheek, kantoren, aantrekkelijke pleinen en fiets- en voetgangersbruggen.

Maar eerst moest de site grondig gesaneerd worden: ongeveer een derde van de site was zwaar verontreinigd. De OVAM stemde die grootschalige saneringsoperatie in overleg met alle betrokken partijen zo goed mogelijk af op de nieuwe bestemming. Voor de bouwput moest ongeveer 22.400 kubieke meter aarde worden ontgraven. Omdat de verontreiniging grotendeels op dezelfde diepte zat, werden beide werken gecombineerd: zo moest maar één keer gegraven worden. De overlast voor de buurtbewoners was daardoor een stuk lager, de werken namen minder tijd in beslag en betekenden een enorme kostenbesparing.

De OVAM startte de sanering op in het voorjaar van 2013. Ernstig vervuilde grond werd per binnenschip afgevoerd voor reiniging of verbranding; niet-vervuilde grond werd hergebruikt. Die graafwerken werden in de zomer afgerond.

Ondertussen is de bouw van de nieuwe stadswijk begonnen, maar de sanering is daarmee nog niet ten einde. Ook het grondwater is immers verontreinigd. Bovendien moet het grondwaterniveau verlaagd worden tot op de hoogte van de bouwput. Daarom wordt het grondwater opgepompt, ter plaatse gezuiverd en daarna in de Schelde geloosd.

Belangrijke ambtshalve tussenkomsten in 2013

Brugge Carcoke - Zijdelings Vaartje

Cokesfabriek - verontreinigde waterbodem
Voornamelijk industriegebied
€ 4.797.529

Project asbestcementdraailingen - regio Kapelle-o/d-Bos en Willebroek

Ophoging met asbestcementdraailingen -
Voornamelijk woonzone
€ 4.184.866

Vilvoorde - Vilvordit (Schaarbeeklei)

Brandstoffenopslag -
Drijfslag met vluchtige aromaten
Voornamelijk woonzone
€ 1.383.709

Noorderkempen - Lommel, Hechtel-Eksel

Functionele ophoging met zinkassen
Voornamelijk woonzone
€ 1.202.216

Nieuwpoort - Albert-I-laan

Voormalige sleutelfabriek -
gechloreerde solventen
woongelegenheden
€ 514.751

Brugge - Eibeistraat

Voormalige stortplaats -
innovatief project landfill mining
landbouwgebied
€ 483.831

Machelen - Biochim

Solventrecuperatie -
drijfslag met vluchtige aromaten
industriegebied
€ 950.396

Bodemsaneringen gaan groene tour op

Milieuverontreiniging te lijf gaan, daarop mikt elke bodemsanering. Maar vaak belast de sanering an sich het milieu behoorlijk. In 2013 zette de OVAM duurzaam saneren hoog op de agenda.

Graafmachines die de verontreinigde grond afgraven, vrachtwagens die af en aan rijden, een pomp die het grondwater zuivert ... Een bodem- of grondwatersanering is vaak een belastende en energieverslindende opgave. Hoe kunnen we nieuwe, groene milieutechnieken aan de man brengen in de bodemsaneringssector, vroeg de OVAM zich af. Door innovatieve demonstratieprojecten financieel te ondersteunen. In een proefproject op de terreinen van een chemische fabriek in Genk houdt de OVAM fytoremediatie tegen het licht. Bij die saneringstechniek staan

planten in voor het reinigen van de grond en het grondwater. Onderzoekers gingen de effectiviteit, de technische haalbaarheid en het kostenplaatje van die saneringstechniek na en peppen zo de kennis van de bodemsaneringssector op.

Maar ook de sanering zelf kan op heel wat sites groener. Samen met Tauw nv en VITO, ontwikkelde de OVAM een CO₂-calculator die de ecologische voetafdruk van een sanering in kaart brengt. Hoeveel CO₂ wordt er uitgestoten om een grondwaterpomp te laten draaien? Hoe zwaar belast het

uitgraven en transporteren van grond het milieu? Welke ecologische impact heeft de verwerking van niet-recycleerbaar afval? De OVAM neemt die globale milieueffecten voortaan mee in de nieuwe BATNEEC-evaluatie van bodemsaneringsprojecten, kort voor *Best Available Techniques Not Entailing Excessive Costs*. Dit is terug te vinden in de standaardprocedure voor bodemsaneringsprojecten.

Meer info: www.ovam.be/bodem-saneren-beheren/duurzame-bodemsanering

OVAM presenteert resultaten Vlaams Materialenprogramma op congres urban mining

“We moeten radicaal omschakelen van een rooibouwmaatschappij naar een oogstmaatschappij. Daarvoor moeten we de huidige economische wetten omgooien en een circulaire economie op poten zetten. Daarin is geen plaats voor afval, maar krijgen materialen continu een nieuwe bestemming in de kringloop.”

Keynote speaker Thomas Rau op het OVAM-congres 'Urban Mining: de jacht op grondstoffen in Vlaanderen' op 12 november 2013.

Thomas Rau, de Duits-Nederlandse architect en toonaangevende stem in het internationale debat over grondstoffenschaarste en de moderne stadsmijn, zette met bovenstaande uitspraak de toon voor een razend interessante congresdag voor de meer dan 300 aanwezigen.

Urban mining gaat ervan uit dat elk product en elk gebouw in de stad een grondstoffendepot is. De sloop van gebouwen levert nieuwe bouwmaterialen op en met afgedankte producten worden nieuwe spullen gemaakt. Die denkpijpe past naadloos in de ambities van het Vlaams Materialenprogramma, dat van Vlaanderen tegen 2020 een performante kringloopeconomie moet maken. In 2012 engageerden partners uit alle geledingen van de maatschappij zich in dat gezamenlijk plan om materialen maximaal te gaan hergebruiken.

Sinds haar opstart heeft het Vlaams Materialenprogramma een hele resem concrete resultaten geboekt. Een belangrijk wapenfeit is de oprichting van het symbioseplatform dat binnen de chemische sector instaat voor de uitwisseling en inzet van reststromen (i.s.m. essenscia). Andere belangrijke verwezenlijkingen: het certificatiesysteem voor gerecycleerde kunststoffen dat de kwaliteit moet garanderen (i.s.m. Vlaams Kunststofcentrum (VKC)); de samenwerking tussen de havens van

Rotterdam, Antwerpen en Hamburg om de illegale uitvoer van afval tegen te gaan (i.s.m. Agoria); de techniek om uit afvalwater, slib, mest en organisch-biologisch afval fosfaat te recupereren die op punt werd gesteld (i.s.m. Vlaams Nutriëntenplatform, Vlaams Kenniscentrum Water (Vlakwa), Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Boerenbond, Vlaco en Indaver); zeldzame en kostbare metalen die steeds vaker uit afgedankte apparaten, mobiele telefoons en computers herwonnen worden (i.s.m. beheersorganismen, Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer (FEBEM), Agoria, Umicore en de kringloopwinkels).

Maar het Vlaams Materialenprogramma is veel meer dan die eerste successen. Het zette de neuzen van overheid, ondernemers, onderzoekers en het maatschappelijk middenveld in de richting van een duurzaam materialenbeheer. Die partners zijn vandaag mede-eigenaar en zetten alles op alles om van de omslag naar een kringloopeconomie hun prioriteit te maken.

**WINNAAR OVAM
ECODESIGN AWARD
VOOR STUDENTEN
2013**

WAKATI

“De Wakati-tas verlengt de houdbaarheid van groenten en fruit en geeft boeren uit het Zuiden meer tijd om hun producten op de markt te brengen. Zo brengen we het voedselverlies van 45% terug naar 20%”

Arne Pauwels, winnaar OVAM Ecodesign Award voor Studenten 2013

Treinramp in Wetteren: OVAM treedt snel en minutieus op

In de vroege ochtend van 4 mei 2013 ontspoord in Wetteren een goederentrein geladen met acrylonitril. Het giftige goedje loopt in de bodem en het rioleringsnetwerk. Wat volgt is een wekenlange crisissituatie om de gevolgen voor mens en milieu onder controle te krijgen. De OVAM speelde daarin een cruciale rol.

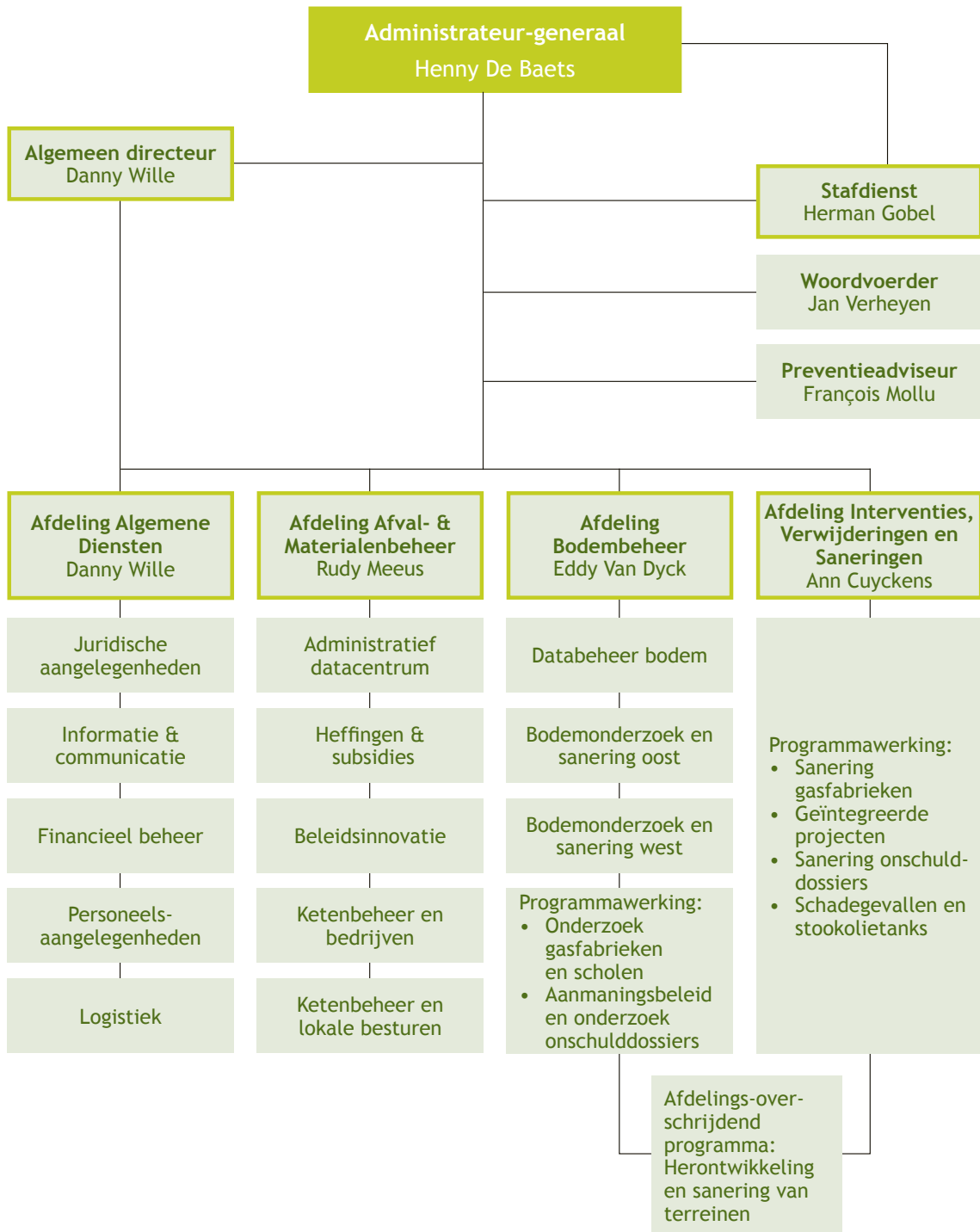
Zodra het grootste gevaar op de site geweken was, startte de OVAM met de eerste bodemstaalnames in opdracht van NMBS Holding en Infrabel. Dat gebeurde zowel op de plaats van het ongeluk als in de ruimere omgeving. De zwaarste impact voor de bodem en het grondwater bleef gelukkig beperkt tot de onmiddellijke omgeving van de plaats van het ongeluk. Door snel en deskundig in te grijpen slaagde de OVAM erin om erger te voorkomen.

In de eerste dagen na het ongeval was duidelijke communicatie cruciaal en tegelijkertijd

erg moeilijk. Daarom was de OVAM mee aan het werk in het crisiscentrum en de bewonersvergaderingen. Tegelijk richtte de OVAM een loket en registratiesysteem op. Daar konden inwoners en eigenaars van percelen binnen de veiligheidszone van een kilometer rond de plaats van het ongeval terecht. Via een registratieformulier op de website van de OVAM meldden ze zich met vragen over de bodemtoestand van hun perceel. De OVAM hield hen zo permanent op de hoogte van de resultaten van de bodemstalen.

Meer weten? www.ovam.be/schadegevallen

Organisatiestructuur OVAM vanaf 1 februari 2014

Personeelseffectief

Personeelsaantal op 31/12/2012 (in personen)		365		
	Geslacht			
	Man	Vrouw		
	134	231		
	Leeftijdscategorieën			
	<=34 j	35-44 j	45-54 j	>=55 j
	77	156	92	40
	Kwalificatie (niveau)			
	A	B	C	D
	194	69	82	20
	Statuut			
	Statutair (incl. stagiairs)	Contractueel		
	233	132		

Uitvoering begroting OVAM 2013 (ordonnanceringen in euro)

Ontvangsten	
Overgedragen saldo vorige begrotingsjaren	6.546.309,03
Eigen inkomsten (hoofdzakelijk bodemattesten en kennisgevingsdossiers)	11.250.293,07
Inkomenoverdrachten van bedrijven (bijvoorbeeld UMICORE en ambtshalve terugvorderingen)	2.620.459,9
Inkomenoverdrachten van E.G. Instellingen en Lidstaten (CityChlor/R4R)	371.476,79
Inkomenoverdrachten binnen de sector overheid (hoofdzakelijk werkingsdotatie en MINA-dotaties)	28.014.893,53
Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid (investeringsdotatie en MINA-dotaties)	21.994.462,04
Verkopen materieel vaste activa	1.954,35
Opname uit het Bodembeschermingsfonds	22.210.477,93
Totaal	93.010.326,64

Uitgaven	
Over te dragen saldo	6.181.424,32
Lonen en sociale lasten	23.746.546,49
Algemene werkingskosten (huisvestingskosten, kantoorkosten, reiskosten, ...)	2.680.844,84
Huur gebouwen	2.167.460,32
Indirecte belastingen	240.089,14
Specifieke aankopen (hoofdzakelijk kosten geschillen en expertisekosten)	1.415.930,11
Studies en onderzoeken (afval en bodem)	1.452.744,83
Communicatie	1.047.397,84
Werkingskosten saneringen en attesteringen	2.996.076,71
Verwijderingen en bodemonderzoeken in het kader van de samenwerkingsovereenkomst	41.037,64
Werkingsbijdragen inzameling en afzet (toelage Vlaco en IVC)	1.407.565,31
Schadevergoedingen	9.506,29
Bijdragen aan de sociale dienst	23.268,00
Inkomenoverdrachten binnen de sector overheid (Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer)	191.688,9
Verwijderingen en saneringen	22.935.117,91
Terreinen	14.958,01
Installaties, machines en uitrusting	64.250,54
Hardware	188.827,08
Software	861.222,07
Spijzing van het Bodembeschermingsfonds	25.344.370,29
Totaal	93.010.326,64

Uitvoering MINA-fonds deel OVAM (in euro)

	Vastleggingen	Ordonnanceringen
Overdracht financiële fondsen bodemsanering - VLABOTEX	345.283,30	345.283,30
Subsidies dierlijk afval	8.149.999,98	8.157.587,18
Subsidies aan erkende kringloopcentra	898.000,00	898.000,00
Inkomensoverdrachten aan provincies, provinciebedrijven, gemeenten, gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ter ondersteuning van preventie (compostvaten, informatiestands, demoplaatsen compostmeesters ...) en selectieve inzameling	50.000,00	320.650,00
Investeringsubsidies aan provincies, provinciebedrijven, gemeenten, gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ter ondersteuning van preventie, selectieve inzameling (containerparken, ondergrondse containers, diftarsystemen ...) en van het bouwen van installaties (groen- en GFT-compostering, sortering grofvuil ...)	4.750.340,00	5.607.343,41
Inkomensoverdrachten aan vzw's ten behoeve van de gezinnen - Plan C voor het project duurzaam materialenbeheer	150.000,00	150.000,00

